

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 stycznia 2014 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Beata Woźniak

Sędziowie: SO Marcin Miczke (spr.)

SO Wojciech Hyżak

Protokolant: prot. sąd. Małgorzata Skorczyk

po rozpoznaniu w dniu 17 stycznia 2014 roku w Poznaniu

na rozprawie

sprawy z powództwa małoletnich K. M. i M. M. (1) reprezentowanych przez matkę E. M. (1)

przeciwko S. M.

o podwyższenie alimentów

na skutek apelacji wniesionej przez pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Środzie Wielkopolskiej

z dnia 12 lipca 2013 roku

sygn. akt. III RC 196/12

oddala apelację.

/-/ M. Miczke/-/ B. Woźniak/-/ W. Hyżak

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 27 lipca 2012 r. do Sądu Rejonowego w Środzie Wlkp. przeciwko S. M. małoletni powodowie K. M. i M. M. (1) działając przez matkę E. M. (1) domagali się podwyższenia rent alimentacyjnych ustalonych w ugodzie zawartej przed Sądem Rejonowym w Ś.W. w dniu 17 lutego 2011 r. w sprawie sygn. akt III RC (...) z kwoty po 420 zł miesięcznie na każdego powoda do kwoty po 800 zł miesięcznie na każdego z powodów.

Pozwany w odpowiedzi na pozew (k.19- 26 akt) wniósł o oddalenie powództwa oraz o obniżenie alimentów z kwoty 420 zł miesięcznie do kwoty po 350 zł miesięcznie na każde z dzieci. Jednocześnie pozwany wniósł o zobowiązanie matki małoletnich E. M. (1) do zabezpieczenia stałego utrzymania kontaktów dzieci z ojcem poprzez doładowanie konta telefonów komórkowych dzieci i dalszego składania rachunków z zarządu alimentami dzieci.

Na rozprawie w dniu 11 października 2012 r. S. M. oświadczył, że cofa żądanie obniżenia alimentów zgłoszone w odpowiedzi na pozew. Pozwani nie wyrazili zgody na cofnięcie pozwu o obniżenie alimentów i postępowanie w tym zakresie nie zostało umorzone. S. M. w piśmie zawierającym wniosek o odroczenie rozprawy z dnia 7 marca 2013 r. (k.

244 akt) podnosił, iż chce być obecny na rozprawie, albowiem sprawa dotyczy również obniżenia renty alimentacyjnej w związku z czym Sad Rejonowy przyjął, że S. M. podtrzymuje żądanie obniżenia alimentów.

Sąd Rejonowy w Środzie Wielkopolskiej wyrokiem z 12 lipca 2013 r. w pkt 1 zasądził od pozwanego S. M. podwyższone renty alimentacyjne na rzecz małoletniej powódki M. M. (1)ur. (...) w kwocie po 550,- zł (pięćset pięćdziesiąt złotych) miesięcznie i na rzecz małoletniego powoda K. M. ur. (...) w kwocie po 600,- zł (sześćset złotych) miesięcznie, łącznie 1.150,- zł (jeden tysiąc sto pięćdziesiąt złotych) miesięcznie, płatne począwszy od dnia 1 września 2012 r. do 10-tego dnia każdego miesiąca do rąk matki małoletnich powodów E. M. (1) z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z rent, a to w miejsce rent alimentacyjnych ustalonych w ugodzie zawartej przed Sądem Rejonowym w Ś.W.. w dniu 17 lutego 2011 r. w sprawie sygn. akt III RC (...), w pkt 2 w pozostałym zakresie powództwo o podwyższenie alimentów oddalił, w pkt 3 oddalił powództwo o obniżenie alimentów, w pkt 4 kosztami sądowymi częściowo obciążył pozwanego i w związku z tym nakazał ściągnąć od S. M. na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Rejonowego w Ś. W..) 192 zł, w pkt 5 wyrokowi w pkt 1 nadał rygor natychmiastowej wykonalności.

Sąd Rejonowy dokonał następujących ustaleń faktycznych:

Powodowie K. M. ur. (...) i M. M. (1) ur. (...) pochodzą z małżeństwa S. M. i E. M. (1) z d. S., rozwiązanego przez rozwód wyrokiem Sądu Okręgowego w P. z dnia 25 września 2009 r. w sprawie o sygn. akt I C (...). W pkt 3 wyroku rozwodowego kosztami wychowania i utrzymania małoletnich dzieci obciążono oboje rodziców i zasądzono od pozwanego na rzecz córki i syna alimenty w kwocie po 370 zł miesięcznie, łącznie 740 zł.

17 lutego 2011 r. S. M. i E. M. (1) zawarli w Sądzie Rejonowy w Ś.W.. w sprawie o sygn. akt III RC (...) ugodę, w której pozwany S. M. zobowiązał się do lożenia na małoletnie dzieci renty alimentacyjne w kwotach po 420 zł miesięcznie (łącznie 840 zł) płatne do 10 – tego każdego miesiąca do rąk matki powodów E. M. (1) z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności. Nadto pozwany S. M. zobowiązał się raz w miesiącu doładowywać telefony komórkowe małoletnich powodów w kwocie po 25,- zł na rzecz każdego z powodów oraz zorganizować i sfinansować co najmniej jeden tydzień wypoczynku w okresie wakacji letnich dla małoletnich powodów, przy czym strony ustaliły, że dzieci pojadą z ojcem, jeżeli wyrażą taką wolę.

Matka powodów E. M. (1) zobowiązała się do przesyłania do końca każdego miesiąca pozwanemu kopii faktur związanych z utrzymaniem małoletnich powodów.

S. M. i E. M. (1) postanowieniem Sądu Rejonowego w Ś. W.. z 4.02.2013 r. w sprawie sygn. akt III Nsm (...) mają ograniczoną władzę rodzicielską nad małoletnimi dziećmi przez nadzór kuratora. – bezsporne. W tym samym postanowieniu Sąd zobowiązał rodziców małoletnich powodów do uczestniczenia w rodzinnej terapii psychologicznej celem m.in. naprawy zaburzonych relacji w wewnątrzrodzinnych, poprawy komunikacji, współpracy rodzicielskiej, rozwiązywania problemów wychowawczych oraz zobowiązano rodziców do udania się z małoletnią córką M. M. (1) do lekarza psychiatry dziecięcego celem jej zdiagnozowania.

W czasie poprzedniej sprawy alimentacyjnej matka powodów E. M. (1) pracowała jako nauczyciel w przedszkolu w Ś. W.. i zarabiała netto 2 171,15 zł miesięcznie. K. M. był uczniem klasy VI, a małoletnia M. M. (1) uczennicą klasy IV szkoły podstawowej.

Powód korzystał z korepetycji z matematyki jeden raz w tygodniu (koszt jednej lekcji 40 zł). K. M. leczył się u alergologa w P., nosił okulary. Małoletnia M. uczyła się dodatkowo j. angielskiego, co kosztowało 70 zł miesięcznie. Na leczenie dzieci matka przeznaczała kwotę ok. 80 zł, na zakup środków czystości 60 zł miesięcznie.

Pozwany S. M. był zatrudniony jako funkcjonariusz służby więziennej w Zakładzie Karnym w S. i zarabiał netto 3 .140,07 zł miesięcznie. Pozwany mieszkał w S. u konkubiny S. W. i ponosił połowę kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania (ok. 458 – 468 zł). Kwota ta wraz z kosztami utrzymania telefonu wynosiła 583 – 593 zł miesięcznie. Pozwany spłacał raty pożyczek zaciągniętych na zakup telewizora plazmowego i mebli do sypialni w

łączonej kwocie 307,09 zł miesięcznie. Na utrzymanie samochodu i dojazd do pracy wydawał średnio miesięcznie 400 zł.

E. M. (1) wspólnie z dziećmi mieszkała w lokalu stanowiącym jej współwłasność z pozwanym.

W Sądzie Rejonowym w Ś. W.. toczyło się postępowanie o podział majątku wspólnego S.i E. M. (1). Postępowanie to zakończyło się postanowieniem z dnia 7.05.2012 r. prawomocnym w dniu 30.11.2012 r. Mieszkanie zajmowane przez małoletnich powodów z matką zostało przyznane na wyłączną własność E. M. (1). Została ona zobowiązana do spłaty byłego męża w kwocie 67.777, 36 zł.

Obecnie matka powodów – E. M. (1) ma (...) lat, nadal pracuje jako nauczyciel w przedszkolu, otrzymuje średnio wynagrodzenie netto w kwocie 2.467 zł. Od kwoty tej potrącane są składki na (...), (...), pożyczkę mieszkaniową w łącznej kwocie 173,40 złotych miesięcznie.

Powodowie są jedynymi dziećmi pozwanego i E. M. (1). Powodowie nadal zamieszkują z matką w Ś. W.. w lokalu , który jest obecnie własnością E. M. (1). E. M. (1) aby spłacić pozwanego zaciągnęła w zakładzie pracy pożyczkę w wysokości 3.000 zł i od rodziców pożyczyła kwotę 29.000 zł, którą musi zwrócić w ciągu 8 lat. Pieniądze na resztę spłaty pochodziły z oszczędności E. M. (1).

E. M. (1) choruje na nadciśnienie tętnicze i tarczycę. Za leki związane z tymi schorzeniami płaci 20-30 zł miesięcznie, nadto zażywa lekarstwa na obniżenie poziomu cholesterolu, które kosztują 20 zł miesięcznie. Matka powodów od roku leczy się prywatnie u endokrynologa z powodu niedoczynności tarczycy, za pierwszą wizytę zapłaciła 100 zł, za kolejną (w listopadzie 2012 r.) 50 zł.

Matka powodów płaci miesięcznie: czynsz 276,51 zł, prąd średnio 88 zł, gaz 101 zł, użytkowanie wieczyste i podatek od nieruchomości 15 zł. Od kwietnia 2012 r. za telewizję kablową z pakietem (...), internet i Canal plus płaci 117 zł, za swój telefon komórkowy 60 -70 zł miesięcznie. E. M. (2) wykupiła Canal Plus dla syna, który interesuje się piłką nożną, jest kibicem i lubi oglądać mecze.

W 2012 r. matka powodów wymieniła w mieszkaniu piec gazowy. Za nowy piec zapłaciła 1.659 zł, a za jego montaż 518,40 zł.

Małoletnia powódka M. M. (1) ma obecnie (...), jest wysoka, mierzy 168 cm. Za ćwiczenia do szkoły dla powódki matka zapłaciła ok. 100 zł. Małoletnia korzysta z używanych podręczników po starszym bracie. Małoletnia uczy się dobrze. Dziewczynka ma jechać na wycieczkę szkolną, która kosztuje 400 zł, matka wpłaciła z tego tytułu 100 zł.

Małoletni powód K. M. ma prawie (...), mierzy 176 cm. Powód powtarza klasę pierwszą gimnazjum. Obecnie jest uczniem Gimnazjum Nr 1 w Ś. W., gdzie obowiązują inne podręczniki, niż w Gimnazjum Nr 2, do którego uczęszczał wcześniej. Od nowego roku szkolnego małoletni będzie miał indywidualne nauczanie w domu. Za podręczniki szkolne dla syna matka zapłaciła ponad 500 zł. Przybory szkolne wraz z plecakiem szkolnym dla każdego powoda kosztowały 350 zł. K. w roku szkolnym 2012/2013 nie korzystał z korepetycji. Matka uzgodniła, że syn będzie uczęszczał na korepetycje z matematyki w szkole, ale powód nie zawsze na nie chodził. K. ma problemy z nauką, szczególnie z matematyki, chemii i języka niemieckiego. K. nie chce jechać na szkolną wycieczkę. Powód ma alergię wziewną, obecnie leków nie przyjmuje, matka jeździ z nim do alergologa P. na ul. (...) razy do roku. Otrzymałą receptę na leki realizuje tylko wtedy gdy syn ma katar lub inne objawy alergii. Zgodnie z zaleceniami lekarza powód nie jest odczulany. Do lekarza do P. matka jeździ z synem pociągiem, płaci za bilety (...) w jedną stronę 24 zł. Z uwagi na alergię powoda, w mieszkaniu czyszczone są karcherem fotele, wykładziny, tapczan i dywan raz na rok. Ostatni raz było to w lipcu 2012 r., koszt 150 zł. K. posiada orzeczenie o niepełnosprawności z powodu wrodzonej wady ręki. Powód nosi okulary, za ostatnie matka zapłaciła 300 zł. Małoletni leczy się u okulisty prywatnie, dlatego, że jego leczeniem zajmuje się ten sam lekarz. Gdy powód leczył się w ramach NFZ, często zmieniali się lekarze prowadzący.

W 2011 roku matka była u okulisty kontrolnie także z powódką. M. miała kiedyś zapisane okulary, ale nie chciała ich nosić.

K. M. jest pod opieką lekarza psychiatry z powodu zaburzeń lękowych. Powód będzie miał nauczanie indywidualne i będzie przyjmował leki. U psychiatry matka była z synem w dniu 13.05.2013 r. prywatnie, ponieważ terminy na NFZ były odległe. Wizyta ta została zalecona przez pedagoga i psychologa szkolnego. K. był także badany w Poradni Psychologiczno -Pedagogicznej.

Powódka M. M. (1) jest zarejestrowana na wizytę do lekarza psychiatry w P. w ramach NFZ. Do tego psychiatry skierowała ją pedagog z (...) w Ś.. Sąd zobowiązał rodziców do udania się z córką do psychiatry.

Małoletni nie uczęszczają na żadne dodatkowe odpłatne zajęcia.

Oboje powodowie intensywnie rosną. Matka często zmuszona jest kupować im obuwie i odzież. Ostatnio E. M. (1) kupiła dzieciom obuwie typu adidas, za które zapłaciła 59 zł jedną parę. Często kupuje im spodnie, za ostatnie zapłaciła po 39 zł. E. M. (1) kupiła synowi na promocji w (...) dwie koszulki firmy (...), jedna kosztowała 43 zł oraz spodnie firmy (...) za 43 zł. Kupiła mu także dwie pary butów firmowych za jedną parę zapłaciła 130 zł, a za drugą 200 zł. Córce kupiła buty firmy (...) za które zapłaciła 210 zł. Poza tym rzeczami powodowie nie mają innych rzeczy firmowych, ale dzieci chcą ubierać się tak jak ich rówieśnicy. Matka powodów często kupuje dzieciom tańszą odzież na targowisku. Matka powodów w ubiegłym roku dla córki, kupiła dwie pary butów zimowych, oraz dwie pary półbutów.

Powodowie nie korzystają z telefonu komórkowego ponad kwotę 20 zł miesięcznie.

Powodowie tylko w listopadzie i grudniu 2012 roku jedli obiady w szkole. Powodowie nie chcieli ich później jeść.

Matka powodów pobiera zasiłek pielęgnacyjny na syna w kwocie 153 zł, nie korzysta z pomocy (...).

E. M. (1) otrzymała zwrot podatku należnego na dzieci z Urzędu Skarbowe, który dołożyła do spłaty pozwanego.

Zgodnie z postanowieniem o podziale majątku wspólnego, pozwany zabrał z mieszkania w Ś. W.. szereg przyznanych mu sprzętów m.in. meble z dużego pokoju, ławę, lampę, kinkiety, lodówkę, stół kuchenny i cztery krzesła, z łazienki lustro, lampę, metalową półkę i oprawkę od papieru toaletowego. W związku tym matka powodów na raty kupiła meble do pokoju za 1.350 zł, które spłaca po 135 zł miesięcznie, kupiła także lampy (196 zł), stół kuchenny (220 zł) i inne elementy wyposażenia jak np. lustro. Lodówkę pożyczyła.

Pozwany przyjeżdża do Ś. W.. rzadko, z reguły przy okazji spraw sądowych. Pozwany w czasie tych pobytów 2 – 3 razy zabrał dzieci na pizzę czy lody. W 2012 r. pozwany widział się z dziećmi siedem razy. Pozwany ma sędownie ustalone kontakty z dziećmi dwa razy w miesiącu.

Obecnie S. M. ma (...), pracuje jako wychowawca w Zakładzie Karnym w S., średnio miesięcznie za okres od lipca 2012 r. do kwietnia 2013 roku otrzymał wynagrodzenie w wysokości 4 780 zł, z tym, że w marcu 2013 r. otrzymał nagrodę jubileuszową w kwocie netto 3 471 zł, a w kwietniu tzw. „mundurówkę” na kwotę 2 244,66 zł. Bez tego przychodu średnia miesięczna kwota netto zarobków pozwanego wynosi 4 209 zł. Od kwoty tej potrącana jest składka (...)(57,59 zł), KZP (50 zł) oraz pożyczka (500 zł). W roku 2012 średni miesięczny dochód netto pozwanego wynosił 3 797 zł.

Poza małoletnimi powodami pozwany nie ma innych osób na utrzymaniu. Pozwany podaje, że nie jest z nikim w związku. Pozwany podaje, że mieszka w miejscowości G., 40 km od zakładu karnego, w którym pracuje, do pracy dojeżdża samochodem, czasami nocuje u znajomych w S..

Pozwany podaje, że wynajmuje pokój w domu swojej kuzynki L. C., za który płaci 500 zł miesięcznie. Za pokój nie płacił w miesiącach lutym, marcu i kwietniu, kiedy był w szkole oficerskiej. Umowa najmu pokoju nie została zgłoszona do Urzędu Skarbowego.

S. M. jest zdrowy, ale przyjmuje leki na cholesterol i nadciśnienie, za które płaci ok. 30 zł miesięcznie, ma zniżki ponieważ jest honorowym krwiodawcą.

Pozwany na zakup żywienia wydaje ok. 300 zł miesięcznie. Pozwany podaje, że czasami kupuje produkty żywnościowe, z których kuzynka gotuje obiad.

Pozwany na zakup kosmetyków i środków czystości wydaje ok. 30 zł, na odzież ok. 70 zł na miesiąc. Jest właścicielem samochodu marki C., rok produkcji grudzień 2004r. S. M. na zakup gazu do samochodu wydaje ok. 400 zł, za OC ok. 300 zł rocznie, 620 zł za AC oraz 161 zł za obowiązkowy przegląd instalacji gazowej. Pozwany ok. 2.000 zł średnio rocznie płaci za naprawy samochodu.

Pozwany jest w trakcie zakupu mieszkania w S. przy ul. (...), za cenę 100.000 zł, o powierzchni 33,86 m² składającego się z pokoju, kuchni, łazienki i przedpokoju. Pozwany wpłacił sprzedającemu tytułem zadatku 20.000 zł.

Pozwany tytułem spłaty od byłej żony w lutym 2013 r. otrzymał 68.000 zł. W kasie zapomogowo – pożyczkowej w zakładzie pracy pozwany zaciągnął pożyczkę w kwocie 6.000 zł na 10 rat oraz zaciągnął kredyt hipoteczny w kwocie 50.000 zł na 15 lat, miesięcznie będzie płacił raty w kwocie 400 zł. czynsz w kupowanym mieszkaniu wynosi 300 zł, a dotychczasowy lokator płacił za gaz i prąd ok. 100 zł miesięcznie. Pozwany kupił w styczniu 2013 meble, które spłaca w ratach po 60 zł miesięcznie. Pozwany podaje, że stoją one niezłożone w kartonach u znajomych. Pozwany za telefon komórkowy płaci 100 zł miesięcznie.

Pozwany w czerwcu 2013 r. dał dzieciom po 100 zł z okazji Dnia Dziecka, poza tym dał córce 50 zł w nagrodę za świadectwo „ z czerwonym paskiem”. Pozwany nie kupował dla dzieci podręczników czy przyborów szkolnych, nie opłacał korepetycji syna, co tłumaczy tym, że nigdy nie otrzymał faktury za korepetycje. Pozwany przyznaje, że wiedział, iż K. ma problemy z matematyką. Pozwany nie kupował okularów dla K., ponieważ jak podaje nie był poinformowany o tym, że syn musi mieć zmienione okulary. Pozwany wie, że córka powinna nosić okulary, ale nie chce.

Pozwany za koszulę do munduru, skarpety i dystynkcje zapłacił ok. 300-400 zł. Z chwilą kiedy pozwany kupi mieszkanie nie będzie otrzymywał dodatku za brak lokalu i ryczałtu.

Pozwany był w 2013 roku ze znajomymi w P. przez tydzień, wśród nich była pani W.. Pozwany podaje, że pobyt ten kosztował 600 zł, nocowali w hotelu przy zakładzie karnym. Pozwany był także jeden dzień w M. na wycieczce z pracy, bilet kosztował 10 zł.

Pozwany chce zabrać córkę na wakacje na tydzień do Z., wpłacił zaliczkę.

Pozwany poza alimentami, zgodnie z ugodą, doładowuje konta telefonów komórkowych dzieci po 20 zł na każdego powoda.

Powyższy stan faktyczny Sąd Rejonowy ustalił na podstawie zeznań matki małoletnich powodów E. M. (1)(k. 253v-255 akt) zeznań pozwanego S. M./k.284 v- 285v akt) oraz dokumentów wydanych przez uprawnione do tego instytucje w zakresie ich działania. Dokumentów tych strony nie kwestionowały w toku procesu, mając na uwadze ich urzędowe pochodzenie do czego i Sąd nie znalazł podstaw. Ponadto Sąd I instancji oparł się na aktach sprawy Sądu Rejonowego w Ś.W.. o podział majątku wspólnego za sygn. akt I Ns (...)i aktach III RC (...)o podwyższenie alimentów.

Sąd Rejonowy dał wiarę zeznaniom E. M. (1) w całości, uznając, że były one spójne, logiczne i przekonujące, zbieżne z dokumentami zgromadzonymi w sprawie i zasadami doświadczenia życiowego Sądu. Zeznania E. M. (1) były mało precyzyjne w kwestii ponoszonych wydatków na żywienie, kosmetyki i środki czystości dla powodów. Matka powodów nie potrafiła podać ile w tym zakresie kosztuje ją utrzymanie dzieci.

Zeznaniom pozwanego Sąd Rejonowy dał wiarę częściowo.

Pozwany zaprzeczał aby - jak to podnosiła strona powodowa - mieszkał w S. wspólnie z konkubiną S. W., z którą był wcześniej związany. Pozwany przedłożył umowę użyczenia pokoju w miejscowości G. w domu kuzynki. Umowa ta nie została zgłoszona do Urzędu Skarbowego mimo, że strony ustaliły w niej czynsz za pokój w wysokości 500 zł miesięcznie, nie jest to zatem umowa użyczenia, jak słusznie podnosi matka powodów. Zdaniem matki powodów umowa ta jest fikcyjna, a pozwany nadal mieszka z konkubiną. Zdaniem Sądu kwestia ta nie ma dużego znaczenia w niniejszym postępowaniu z tego powodu, że koszty ponoszone przez pozwanego na utrzymanie mieszkania wynoszą obecnie, jak podaje (500 zł), a w czasie poprzedniego postępowania (458 – 468 zł), są więc niewiele wyższe. Na utrzymanie samochodu i zakup paliwa pozwany wydawał poprzednio 400 zł, tyle samo, co obecnie na gaz. Istotnym w sprawie jest to, iż pozwany jest w trakcie zakupu własnego mieszkania w S.. Koszty utrzymania tego lokalu będą niższe od dotychczasowych o 100 zł i fakt, że pozwany nie będzie zmuszony dojeżdżać samochodem do miejsca pracy, zmniejszy koszty zakupu paliwa.

Ze zeznaniem pozwanego Sąd I instancji nie dał wiary w kwestii zwrotu kwoty 8.000 zł z tytułu pożyczki zaciągniętej w 2007 r. od brata W. M. (zeznania pozwanego k.285), albowiem Sąd Apelacyjny w postępowaniu o podział majątku wspólnego nie przyjął, aby pożyczka taka faktycznie miała miejsce (uzasadnienie w sprawie I Ns (...)k.540 – 541).

Kwestia kontaktów pozwanego z dziećmi nie była przedmiotem postępowania w niniejszej sprawie.

Pozwany kwestionował zasadność pozwu o podwyższenie alimentów i wniósł o ich obniżenie. Pozwany argumentował to faktem posiadania przez matkę powodów oszczędności, wyliczeniem wydatków ponoszonych przez matkę na powodów na podstawie otrzymywanych od E. M. (1) rachunków, oraz wykazanymi w pozwie potrzebami dzieci. Jednocześnie pozwany podniósł, iż przy wysokości łożonych dotychczas alimentów nie jest w stanie sam siebie utrzymać i dlatego zaciąga pożyczki w zakładzie pracy. Argumentacja pozwanego nie została podzielona przez Sąd Rejonowy.

W tak ustalony stanie faktyczny Sąd Rejonowy ocenił p za uzasadnione częściowo.

Zdaniem Sądu Rejonowego obowiązek alimentacyjny, zgodnie z art. 128 kro, obciąża krewnych w linii prostej i polega na dostarczaniu środków utrzymania uprawnionemu. W pierwszej kolejności zobowiązanymi do utrzymania dziecka, które nie jest w stanie utrzymać się samodzielnie są rodzice /art. 133 § 1 kro/. Przez dostarczanie środków utrzymania rozumie się dostarczanie takich środków, które są niezbędne do zaspokajania normalnych, bieżących potrzeb konsumpcyjnych uprawnionego, a więc do zapewnienia mu wyżywienia, ubrania, mieszkania, ogrzewania, oświetlenia, a w razie potrzeby leczenia itd.

Zgodnie z art.138 kro w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Przez zmianę stosunków rozumie się zmianę w zakresie usprawiedliwionych potrzeb uprawnionych i możliwości zarobkowych oraz majątkowych zobowiązanego. Wysokość świadczeń alimentacyjnych stanowi wypadkową usprawiedliwionych potrzeb małoletnich dzieci i możliwości zarobkowych zobowiązanego /art. 135 § 1 kro/ co oznacza, że oba te czynniki muszą być brane pod uwagę przez Sąd jednocześnie. Należy mieć też na uwadze, że nie każda zmiana stosunków uzasadnia zmianę wysokości alimentów, a tylko zmiana istotna jako, że dotyka ona oba podmioty stosunku.

W przedmiotowej sprawie małoletni powódowie nie mają własnych dochodów, tak więc zarówno matka jak i ojciec zobowiązani są do ich alimentacji. Obowiązek alimentacyjny rodziców względem dziecka, które jeszcze nie usamodzielnilo się podlega regulacji specjalnej, szczególnie dla dziecka korzystnej (Jerzy Ignatowicz, „Prawo rodzinne, zarys wykładu. „Wydawnictwo Prawnicze PWN, Warszawa 1996r., str. 291).

Szczególony charakter obowiązku alimentacyjnego rodziców względem dziecka nieusamodzielnionego wyraża się również w tym, że jego realizacja polega w szerokim zakresie właśnie, a nawet przede wszystkim, na osobistych staraniach o jego utrzymanie i wychowanie (art. 27 i 135 § 2 kro).

Sąd Rejonowy porównywał sytuację obu stron w czasie orzekania o alimentach w poprzedniej sprawie (III RC (...)) i obecnie w przedmiotowym postępowaniu. Od czasu ugody dotyczącej podwyższenia alimentów na małoletnich powodów zawartej przez strony upłynęły dwa lata. Sytuacja dzieci uległa pewnej naturalnej zmianie z uwagi na upływ czasu i ich wzrost. Małoletni K. jest obecnie uczniem gimnazjum, a małoletnia M. nadal uczęszcza do szkoły podstawowej. Z edukacją powodów wiążą koszty zakupu podręczników, ćwiczeń i wszelkie opłaty szkolne (ubezpieczenie, składki klasowe, Komitet Rodzicielski, opłaty na wycieczki i inne wyjazdy itp.). Powodowie odbywają wizyty u lekarza psychiatry. Małoletni K. posiada orzeczenie o niepełnosprawności fizycznej oraz o konieczności indywidualnego nauczania, choruje na alergię, nosi okulary, co wiąże się z kosztem ich zakupu (ostatnio 300 zł), zażywa leki. Chłopiec ma problemy z nauką, przede wszystkim z przedmiotami ścisłymi (matematyką, chemią, fizyką oraz językiem angielskim i niemieckim). Na wizyty do lekarza psychiatry i okulisty matka chodzi z synem prywatnie. Do alergologa jeździ do P. w ramach NFZ. Małoletnia powódka uczy się bardzo dobrze.

Oboje powodowie intensywnie rosną (K. mierzy 176 cm, a M. 168 cm), wyrastają z posiadanej odzieży, chcą nosić markową odzież – taką jak ich rówieśnicy. Powodowie mają duży apetyt. K. uważał, że obiady w szkole nie są smaczne, ale są również zbyt małe. Zdaniem Sądu Rejonowego wyżywienie dla każdego z powodów kosztuje minimum 400 zł - 500 zł miesięcznie, co daje kwotę 13 zł – 17 zł dziennie. Na zakup kosmetyków i środki czystości przyjąć należy minimum 50 zł na każdego z powodów.

Konieczne koszty utrzymania mieszkania ponoszone przez matkę powodów wynoszą 481 zł, co daje kwotę 160 zł na każdego z małoletnich powodów. Nadto E. M. (1) płaci abonament TV z internetem na kwotę 117 zł. E. M. (1) zmuszona była również dokonać zakupu nowego pieca gazowego do mieszkania, co kosztowało łącznie z montażem 2177 zł.

Sąd I instancji przyjął, że średni miesięczny koszt utrzymania powoda, to kwota ok. od 970 do 1.120 zł (160 zł – mieszkanie, 400- 500 zł wyżywienie, 50 zł kosmetyki i środki czystości, 150 – 200 zł odzież i obuwie, 29 zł przybory szkolne (350 zł : 12 miesięcy), 42 zł podręczniki szkolne (500 zł : 12 miesięcy), 100 zł koszty leczenia, 39 zł – TV). W kwocie tej nie ma korepetycji, dodatkowych wydatków np. zakupu okularów. Z uwagi na fakt, że K. jest uczniem słabym, wymagającym pomocy w nauce Sąd Rejonowy przyjął, że będą potrzebne mu dodatkowe lekcje z przedmiotów ścisłych, także w bieżącym roku szkolnym, co zwiększy koszty jego utrzymania. Poza tym K. dopiero podejmie leczenie psychiatryczne trudno jest określić jak częste będą wizyty i ile kosztować będą leki. Poza tym pozwany zgodnie z ugodą miał organizować i finansować, co najmniej tydzień wakacji dzieciom. Fakt, że syn nie chce jeździć z ojcem na wakacje nie zwalnia pozwanego od obowiązku sfinansowania dziecku wypoczynku, tym bardziej, że pozwany pobiera z zakładu pracy dopłatę do wypoczynku dzieci, którego nie przekazuje nawet w części matce powodów. W roku 2013 pozwany otrzymał z tego tytułu kwotę 1.107, 75 zł (k. 271 akt)

Średni miesięczny koszt utrzymania powódki M. M. (1) ocenił Sąd Rejonowy na kwotę ok. od 869 do 1.019 zł (160 zł – mieszkanie , 400- 500 zł wy żywienie, 50 zł kosmetyki i środki czystości, 150 – 200 zł odzież i obuwie, 29 zł przybory szkolne (350 zł : 12 miesięcy), 8 zł ćwiczenia szkolne, 33 zł wycieczka szkolna, 39 zł – TV).

Matka małoletnich powodów nadal pracuje jako nauczyciel w przedszkolu i średnio miesięcznie zarabia 2 .467 zł netto. Kwota ta jest wyższa od zarobków E. M. (1) w czasie poprzedniej konkretyzacji alimentów o kwotę 296 zł netto. E. M. (1) choruje i z tego tytułu zażywa leki, ponosi też koszty prywatnego leczenia endokrynologicznego. Matka powodów, po dokonanych podziale majątku z pozwanym i zabranii przez niego przyznanych mu składników majątku wspólnego, które stanowiły dotychczasowe wyposażenie zajmowanego przez małoletnich powodów z matką mieszkania, zmuszona była kupić częściowe wyposażenie mieszkania m.in. meble do pokoju (1 350 zł), lampy (196 zł), stół do kuchni (220 zł), a także inne elementy wyposażenia mieszkania jak np. lustro. Nadal korzysta z pożyczonej lodówki.

W ocenie Sądu Rejonowego alimenty w łącznej kwocie 1. 150 złotych miesięcznie są adekwatne do możliwości zarobkowych i majątkowych pozwanego, które Sąd był zobligowany wziąć pod uwagę zgodnie z treścią cytowanego wyżej przepisu art. 135 § 1 kro. Kwota ta nie zaspakaja w całości potrzeb powodów, jednakże zgodnie z art. 133 kro na obydwójgu rodzicach ciąży obowiązek troszczenia się o rozwój dziecka i łżenia na jego utrzymanie i wychowanie.

Zasadniczo rodzice powinni realizować ten obowiązek w równym stopniu zarówno poprzez przekazywanie środków finansowych jak i osobiste starania o prawidłowy rozwój dziecka. Sąd Rejonowy przyjął wyższą kwotę ma rzecz powoda gdyż koszty jego utrzymania są wyższe .

Matka powodów od lat sprawuje osobistą pieczę nad powodami i również w ten sposób realizowała i nadal realizuje nad małoletnimi swój obowiązek alimentacyjny, podejmując osobiste starania wychowawcze i troskę o prawidłowy rozwój fizyczny i emocjonalny dzieci. Z uwagi na wiek powodów (15 i 13 lat) Sąd Rejonowy nie przyjął, aby wykonanie obowiązku alimentacyjnego wobec nich ze strony matki mogło polegać wyłącznie na osobistych staraniach E. M. (1) w wychowanie i utrzymanie dzieci. Nie mniej jednak, z uwagi na odległość zamieszkania pozwanego od miejsca zamieszkania powodów oraz słaby jego kontakt z synem, oczywistym jest, iż to matka w przeważającym stopniu alimentuje dzieci poprzez osobiste starania wychowawcze. Kontakty pozwanego z dziećmi nie są przedmiotem niniejszego postępowania. jednakże Sad I instancji zauważył, że pozwany z dziećmi widuje się rzadko i nie korzysta w pełnym zakresie z przyznanych mu widzeń z powodami.

Sad Rejonowy nie zgodził się z argumentacją pozwanego zawartą w odpowiedzi na pozew i żądaniu obniżenia alimentów. Pozwany uważa, iż łączna suma alimentów na dzieci od obojga rodziców wynosi 1 680 zł (2 x 840 zł). Pozwany odejmuje od tej kwoty średnie miesięczne koszty utrzymania dzieci, wyliczone na podstawie rachunków otrzymanych od matki powodów (789,61 zł). W ten sposób pozwany wyliczył, iż pozostaje miesięcznie kwota 890,30 zł niewykorzystanych rent alimentacyjnych zasądzonych od obojga rodziców, na którą brak jest pokrycia w rachunkach i fakturach (odpowiedź na pozew k.21-22). Matka powodów na część wydatków nie posiada faktur, co jest naturalne ponieważ np. kupuje tańszą odzież na targowiskach lub żywność. Matka powodów nie ma obowiązku przedkładania pozwanemu rachunków dokumentujących wszystkie wydatki na powodów. Domaganie się takich pisemnych, szczegółowych rozliczeń wydatkowania alimentów w łącznej kwocie 1.150 zł miesięcznie od matki powodów jest ze strony pozwanego absurdalne i prowadzi do nadmiernej kontroli życia byłej żony, czemu pozwany dał wyraz wykreślając z przedłożonych przez nią paragonów pewnych pozycji według własnego uznania.

Pozwany twierdzi, że obecnie mieszka u swojej kuzynki, 40 km od miejsca pracy. Mieszkanie (500 zł) i dojazd kosztują go łącznie 900 zł. W czasie poprzedniej konkretyzacji alimentów, pozwany mieszkał z konkubiną, a koszty utrzymania mieszkania był niższy tylko o 30 – 40 zł. Nadto pozwany jest w trakcie kupna mieszkania (zakup do 15.09.2013 r.), którego koszty utrzymania będą wynosiły 400 zł, a nadto pozwany nie będzie ponosił kosztu dojazdów do pracy (400 zł), ale z tytułu kredytu hipotecznego na mieszkanie pozwany będzie spłacał raty w kwocie 400 zł miesięcznie.

Pozwany nadal pracuje w Zakładzie Karnym w S., ale od czasu zawartej ugody alimentacyjnej w roku 2011 jego zarobki wzrosły z kwoty 3 140 zł netto do kwoty 4 209 zł, czyli o kwotę 1 069 zł netto. Dodatkowo pozwany otrzymuje tzw. mundurówkę na zakup odzieży służbowej (2 244,66 zł). Pozwany podniósł swoje kwalifikacje i wykształcenie, ukończył bowiem szkołę oficerską.

Pozwany spłaca różne pożyczki, ale również w czasie poprzedniej sprawy także je spłacał. Słusznie zauważyła matka powodów, iż w czasie poprzedniej sprawy pozwany spłacał w ratach meble zakupione w listopadzie 2011 r., a teraz ponownie płaci raty za zakupione za kwotę 4 000 zł meble. Nadto Sąd Rejonowy zauważył, że pozwany kupuje mieszkanie składające się z jednego pokoju, a w wyniku podziału majątku wspólnego stron z dawnego mieszkania zabrał komplet mebli z jednego pokoju. W ocenie Sądu I instancji zakup przez pozwanego w styczniu 2013 roku kolejnych mebli do jeszcze nie zakupionego mieszkania, rodzący obowiązek spłaty za nie comiesięcznych rat kredytowych przy obowiązku alimentowania dwójki dzieci, jest postępowaniem nierozważnym. Zgodnie z orzeczeniem Sądu Najwyższego osoba, na której ciąży obowiązek alimentacyjny, musi się z tym liczyć przy podejmowaniu wydatków na zakup mebli, telewizora, lodówki itp. i ich wysokość planować stosownie do posiadanych możliwości z uwzględnieniem wspomnianego obowiązku alimentacyjnego /wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12.11.1976 r., III CRN 236/1976/.

Zdaniem Sądu I instancji sytuacja materialna pozwanego uległa zmianie i jest znacznie lepsza, niż w czasie zawierania ugody o alimenty, a koszty utrzymania małoletnich wzrosły. Matka musiała ponieść także konieczne koszty na uzupełnienie wyposażenia mieszkania i zamontowanie nowego pieca ogrzewającego lokal .

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego strony mają prawo do równej stopy życiowej. Matka małoletnich powodów może domagać się od ich ojca pomocy w postaci świadczeń alimentacyjnych na rzecz dzieci w granicach ich potrzeb oraz możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego.

Oceniając możliwości zarobkowe pozwanego Sąd Rejonowy miał na uwadze orzeczenie Sądu Najwyższego z 09.01.1959 roku /III CR 212/58, OSN 1960, poz. 48/ zgodnie, z którym osoba, na której ciąży obowiązek alimentacyjny względem dzieci niezdolnych jeszcze do samodzielnego utrzymania się powinna w pełni wykorzystywać swe siły, kwalifikacje i uzdolnienia w celu zaspokojenia usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego. Zaspokajanie potrzeb materialnych dziecka nie zwalnia żadnego z rodziców od udziału w staraniach o jego rozwój i wychowanie (patrz Komentarz do kodeksu rodzinnego i opiekuńczego pod redakcją Kazimierza Piaseckiego teza 18 do art. 133 strona 751, Wydawnictwo Prawnicze Warszawa 2000).

W związku z powyższym Sąd Rejonowy w punkcie 1 wyroku zasądził podwyższoną rentę alimentacyjną od pozwanego na rzecz małoletniej powódki M. M. (1) w kwocie po 550 zł i na rzecz małoletniego powoda K. M. w kwocie po 600 zł miesięcznie, łącznie 1.150 zł od dnia 1 września 2012 r. w związku z rozpoczęciem od września roku szkolnego i zwiększonymi kosztami utrzymania małoletnich z tym związanymi.

W punkcie 2 wyroku Sąd Rejonowy oddalił powództwo w pozostałej części. Sąd wziął pod uwagę, iż pozwany ma prawo do zakupu własnego mieszkania, i że w związku z tym w chwili obecnej obciążony jest związany z tym kredytem.

W pkt 3 wyroku Sąd I instancji oddalił powództwo o obniżenie alimentów.

W pkt 1, 2 i 3 wyroku orzeczono na podstawie art. 138 kro w zw. z art. 135 kro i art. 133 kro.

O kosztach Sąd Rejonowy orzekł w oparciu o przepis art. 100 k.p.c. obciążając nimi pozwanego w części w jakiej przegrał proces. Małoletni powodowie są zwolnieni od kosztów sądowych z mocy ustawy w oparciu o przepis art. 96 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 28.07.2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U.05.167.1398 ze zm.) i nie poniosły żadnych kosztów sądowych.

W pkt.4 wyroku nakazano ściągnąć od S. M. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 192 zł tytułem opłaty od pozwu i opłaty kancelaryjnej za nadanie wyrokowi klauzuli wykonalności.

Rygor natychmiastowej wykonalności wyrokowi w pkt 1 Sąd Rejonowy nadał na podstawie art. 333 § 1 pkt 1 kpc.

Apelację złożył pozwany. Zaskarżył wyrok Sądu Rejonowego w części dotyczącej zasądzenia podwyższonych rent alimentacyjnych na rzecz małoletnich M. w kwocie 550 zł i K. w kwocie 600 zł, łącznie 1.150 zł płatnych o 1 września 2012 r. z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia oraz w części obciążającej pozwanego kosztami sądowymi w kwocie 192 zł. Wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w części podwyższającej renty alimentacyjne, ewentualnie uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania. Zarzucił Sądowi Rejonowemu:

Zarzuca:

1. sprzeczności istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego
2. naruszenie prawa procesowego, które miało wpływ na treść rozstrzygnięcia, w szczególności art. 233 k.p.c. przez dowolną ocenę zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego.

Pozwany uzasadniał, że:

1. Matka małoletnich powodów mimo zobowiązania nie przysłała pozwanemu kopii faktur związanych z utrzymywaniem dzieci.
2. Matka powodów uzyskuje wyższe dochody, niż wynikające z zaświadczenia zakładu pracy.
3. Sąd Rejonowy błędnie ustalił wysokość wynagrodzenia pozwanego od lipca 2012 do marca 2013.
4. Powódka posiadała oszczędności w kwocie 36 000 zł, oszczędności w pełni pokrywały potrzeby materialne małoletnich powodów
5. Matka małoletnich powodów nie potrafiła podać wysokości ponoszonych wydatków na wyżywienie, kosmetyki środki czystości dla powodów.
6. Sąd Rejonowy stwierdził, że małoletni nie uczęszczają na dodatkowe zajęcia, tymczasem małoletnia M. M. (1) uczyła się dodatkowo języka angielskiego, co kosztowało 70 zł miesięcznie.
7. Niezasadne jest kupowanie małoletnim odzieży renomowanych firm, takich jak Puma, Adidas czy N..
8. Wygórowane jest płacenie kwoty 117 zł za pakiet telewizji kablowej, z której korzysta syn, tym bardziej, że syn ma kłopoty z nauką.
9. Koszty zakupu pieca gazowego i jego montażu powinny być rozłożone po połowie, gdyż urządzenia tego korzystają nie tylko dzieci, ale także ich matka.
10. Sąd Rejonowy błędnie ustalił, że w 2012 roku pozwany widział się z dziećmi 7 razy, tymczasem widywał się 18 razy, zawsze zapraszany do restauracji, cukierni, na obiady, dawał kieszonkowe i czynił darowizny rzeczowe, czego Sąd Rejonowy nie wziął pod uwagę przy ustalaniu wysokości alimentów.
11. Matka małoletnich powodów nie ponosi kosztów zakupu podręczników dla córki, ponieważ córka korzysta z podręczników po starszym bracie to.
12. Córka M. wyjeżdża co roku z pozwanym na wakacje, dopłata do wypoczynku uzyskana przez pozwanego od swojego pracodawcy nie pokryła nawet połowy tego kosztu. K. nie chce korzystać z wakacji proponowanych mu przez ojca.
13. Sytuacja materialna pozwanego nie uległa zmianie w stosunku do tej, jaka istniała w dacie zawierania ugody alimentacyjnej.

Matka małoletnich powodów wniosła w ich imieniu o oddalenie apelacji.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Apelacja okazała się niezasadna. Sąd Okręgowy podziela ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy i przyjmuje je za własne, za wyjątkiem ustalenia co do wysokości uzyskiwanych przez pozwanego dochodów, a więc w jego przypadku jego możliwości zarobkowych. Błędne ustalenie Sądu Rejonowego nie miało jednak znaczenia dla rozstrzygnięcia. Sąd Okręgowy podziela także rozważania prawne Sądu I Instancji.

Bez znaczenia dla rozstrzygnięcia jest to, czy matka małoletnich powodów przysyłała pozwanemu kopię faktur związanych z utrzymywaniem dzieci. Zakres obowiązku alimentacyjnego pozwanego zależy od spełnienia przesłanek z art.135 § 1 i 2 krio, przy uwzględnieniu przepisu art.138 krio. Przepisy te nie uzależniają ustalenia zakresu obowiązku alimentacyjnego od dokumentowania wydatków ponoszonych na koszty utrzymania uprawnionych za pomocą faktur.

Pozwany zarzucił, że matka powodów uzyskuje wyższe dochody, niż wynikające z zaświadczenia zakładu pracy. Dostaje dodatkowo trzynastą pensję, dofinansowanie do wczasów pod gruszą, wynagrodzenie z tytułu nadgodzin, zwrot podatku z urzędu skarbowego „na dzieci” ponad 2100 zł rocznie, premie, nagrody. Dodatkowo otrzymuje

zasilek pielęgnacyjny 153 zł miesięcznie. Zatem należy stwierdzić, że przy ustalaniu zakresu, w jakim obowiązany powinien płacić alimenty, nie bierze się pod uwagę zasiłku pielęgnacyjnego – art.135 § 3 krio (teza 27 do art.135 Komentarz do Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego M. Andrzejewski stan prawny na 30.06.2013 r. LEX). Zwrot podatku został, jak ustalił trafnie Sąd Rejonowy, zużyty na spłatę udziału pozwanego w majątku wspólnym. Pozwany nie zauważa przy tym, że co do zasady zwrot podatku należny był matce powodów, a nie im samym. Przeznaczenie kwoty zwrotu na spłatę pozwanego było jak najbardziej uzasadnione, zważywszy, że matka powodów zrobiła to także w interesie dzieci – dostarcza im wszak mieszkania, zaspokajając w ten sposób ich podstawową potrzebę. Pozwany nie wyjaśnił, jakie premie i nagrody, wynagrodzenie za nadgodziny i wczasy pod gruszą uzyskała powódka i nie wskazał dowodów, z których ma to wynikać. Sama natomiast trzynasta pensja nie zwiększa zarobków powódki w sposób, który uzasadniałby zmniejszenie obciążenia alimentacyjnego pozwanego. Generalnie trzeba stwierdzić, że zakres zobowiązania pozwanego nie jest zależny od sytuacji majątkowej matki dzieci, czyli drugiej osoby zobowiązanej do alimentacji. Byłoby inaczej jedynie w przypadku, gdyby sytuacja majątkowa i możliwości zarobkowe obu rodziców były diametralnie różne, a nadto byłyby inne okoliczności uzasadniające znaczne zróżnicowanie obciążenia ich obowiązkiem alimentacyjnym. W niniejszej sprawie tak nie jest, tym bardziej, że to matka powodów zarabia mniej, niż pozwany, a nadto to ona przyczynia się własnym staraniem do utrzymania i wychowania uprawnionych, czego pozwany w istocie nie robi, ograniczając się do nielicznych spotkań z dziećmi – art.135 § 2 krio.

Pozwany zarzucił Sądowi Rejonowemu, że ten błędnie ustalił wysokość jego wynagrodzenia od lipca 2012 do marca 2013. Sąd Rejonowy ustalił wynagrodzenie pozwanego na podstawie zeznania podatkowego za rok 2012 na 3.797 zł netto, jak również na podstawie zaświadczenia zakładu pracy pozwanego przyjął, które za okres od lipca 2012 do kwietnia 2013 wyniosło 4.209 zł netto. W 2012 roku wypłacono pozwanemu nagrodę jubileuszową za 25 lat pracy w wysokości 3470 zł, ale jest ona wypłacana tylko raz na pięć lat. W zaświadczeniu o wysokości zarobków został uwzględniony także ekwiwalent za przejazd na wczasy w kwocie 284 zł i 76 gr. brutto wypłacany raz w roku, nagroda uznaniowa 500 złotych brutto, podwyżka za stopień od listopada 2012 w kwocie 300 zł brutto miesięcznie oraz ekwiwalent za przejazd do pracy i za brak lokalu mieszkalnego w kwocie 310 zł miesięcznie. Ekwiwalenty zostały mu odebrane od sierpnia 2013 w związku z zakupem lokalu mieszkalnego w S..

Zarzuty pozwanego są częściowo zasadne. Rację ma skarżący, że Sąd Rejonowy częściowo nieprawidłowo ustalił jego możliwości zarobkowe, odwołując się do zaświadczenia o zarobkach (k.270-271). Rację ma, że w kwietniu 2013 r. wypłacono mu nagrodę jubileuszową, która wypłacana raz na 5 lat nie zwiększa miesięcznych zarobków pozwanego, jakkolwiek wpływa na możliwości pozwanego zaspokajania także alimentów wobec dzieci. Nagroda uznaniowa 500 zł wskazuje na możliwości zarobkowe pozwanego, jak każda nagroda i premia, z tym, że jej wysokość jest niewielka i także nie waży w istocie na określeniu miesięcznych możliwości zarobkowych pozwanego. Podwyżka za stopień zwiększa zarobki pozwanego rzutujące na możliwości płacenia alimentów i polepsza jego sytuację w stosunku do tej, która istniała w 2011 r. Ekwiwalenty za przejazd do pracy i za brak lokalu mieszkalnego w kwocie 310 zł miesięcznie zostały pozwanemu odebrane w sierpniu 2013 r. (k.310,312), więc od tego miesiąca umniejszają możliwości zarobkowe pozwanego. W dacie orzekania przez Sąd Rejonowy pozwany uzyskiwał jednak te kwoty, więc Sądowi nie sposób czynić zarzutu, że brał je pod uwagę. Jednak ekwiwalent za przejazd nie powinien zwiększać zarobków pozwanego, bo kompensuje tylko koszt przejazdu, jest celowo na to przeznaczony. Niemniej jest to kwota jedynie 300 zł brutto, a więc nie waży w stopniu znacznym na możliwości zarobkowe pozwanego. Zmienioną sytuację należy jednak wziąć pod uwagę w Sądzie II instancji. Reasumując, w stosunku do sytuacji z 2011 r. odpadły ekwiwalenty za przejazd do pracy i brak lokalu mieszkalnego, natomiast doszedł dodatek za stopień. Aktualnie pozwany zarabia 3.376 zł netto (marzec 2013 r.), ale zwiększa jego wynagrodzenie nagroda roczna (13-stka), która w marcu 2013 r. wyniosła 3.471 zł (więc 290 zł miesięcznie), nagroda jubileuszowa 3.471 zł dzielona na 60 (bo co 5 lat uzyskiwana), więc po 57 zł miesięcznie, nagroda uznaniowa 410 zł netto rocznie (we wrześniu 2012 r.), czyli po 34 zł miesięcznie. Biorąc wszystkie składniki wynagrodzenia pozwanego wynosi ono w przeliczeniu na miesiąc ok. 3.760 zł netto. Jest to w istocie zgodne z zarobkami pozwanego ustalonymi na podstawie PIT za 2012 r. w kwocie 3.797 zł netto miesięcznie. Według niekwestionowanych ustaleń Sądu Rejonowego, w 2011 roku pozwany zarabiał 3.140,07 zł. Zatem jego sytuacja polepszyła się, tym bardziej, że jego wydatki pozostały prawie na tym samym poziomie, o czym niżej.

Pozwany zarzucił Sądowi Rejonowemu, że powódka posiadała oszczędności w kwocie 36.000 zł, którą po rozwodzie z pozwanym przeznaczyła na spłatę połowy wartości mieszkania na rzecz pozwanego. Zdaniem pozwanego oszczędności w pełni pokrywały potrzeby materialne małoletnich powodów i to z naddatkiem i nie zachodziła przesłanka do podwyższenia rent alimentacyjnych. Zarzut jest oczywiście niezasadny. Sąd Rejonowy ustalił i tego pozwany nie kwestionuje, że oszczędności zostały zużyte na spłatę pozwanego z tytułu podziału majątku wspólnego. Pośrednio więc na zapewnienie małoletnim powodom dachu nad głową. Nadto fakt posiadania oszczędności przez jednego rodzica nie zmniejsza obowiązków alimentacyjnych drugiego rodzica wobec dzieci. To, że matka dzieci miała oszczędności, nie oznacza, że kosztem dzieci i pozwanego gromadziła je z płaconych przez niego alimentów, skoro bezsporne jest, że alimenty pokrywały tylko około połowę usprawiedliwionych potrzeb dzieci.

Pozwany w apelacji wywodził, że matka małoletnich powodów nie potrafiła podać wysokości ponoszonych wydatków na wyżywienie, kosmetyki środki czystości dla powodów. Faktycznie tak było, jednak nie ma to znaczenia dla prawidłowości rozstrzygnięcia. Pozwany nie kwestionuje ustaleń Sądu I instancji co do wysokości tych potrzeb małoletnich, a w świetle zasad doświadczenia życiowego, biorąc pod uwagę wiek i sytuację powodów, należy ustalenia Sądu Rejonowego uznać za prawidłowe.

Zdaniem pozwanego Sąd Rejonowy stwierdził, że małoletni nie uczęszczają na dodatkowe zajęcia, tymczasem małoletnia M. M. (1) uczyła się dodatkowo języka angielskiego, co kosztowało 70 zł miesięcznie. Sąd Rejonowy ustalił, że małoletnia M. uczyła się dodatkowo angielskiego za 70 zł miesięcznie, ale odnosiło się to do 2011 r., gdy strony zawarły ugodę alimentacyjną w poprzedniej sprawie. Sąd ustalił też, że obecnie małoletnia na angielski nie uczęszcza. Ustalenia są więc logiczne, a pozwany nie wskazał, z czego wynika, że i obecnie M. uczęszcza na angielski. Gdyby tak było, to potrzeby M. byłyby o 70 zł wyższe, a więc i zakres zobowiązania pozwanego mógłby wzrosnąć.

Niezasadne jest stanowisko pozwanego, że matka powodów nie powinna im w ogóle kupować odzieży renomowanych firm, takich jak(...), (...) czy N.. Sąd Rejonowy ustalił, że matka powodów kupiła im nieliczne markowe rzeczy, zresztą w cenach w istocie niewysokich (str.6 i 7 uzasadnienia) i że poza tym małoletni nie mają rzeczy, jak pisze pozwany, „renomowanych firm”. Należy usprawiedliwić kupno dla powodów tych kilku rzeczy nieco droższych, bo powodowie chcą, jak inne nastolatki, ubierać jak ich rówieśnicy. Matka powodów z reguły kupuje dzieciom odzież i obuwie niedrogie, często kupuje dzieciom rzeczy na targowisku. Zarzut pozwanego jest więc bezzasadny, bo w większości rzeczy dla dzieci kupowane są z tzw. niższej półki, a tych nielicznych trochę lepszych, zakupionych wcale nie za duże pieniądze, nie sposób zakwalifikować jako nie wchodzących w skład usprawiedliwionych potrzeb dzieci.

Pozwany zarzucił, że wygórowane jest płacenie przez matkę powodów kwoty 117 zł za pakiet telewizji kablowej, z której korzysta syn. Tym bardziej, że syn ma kłopoty z nauką i przesiadywanie przed telewizorem nie służy poprawie tej sytuacji. Zarzut jest bezzasadny. Taki pakiet telewizyjny należy traktować w dzisiejszych warunkach życia polskiego społeczeństwa jako podstawowy standard. Pakiet taki umożliwia zresztą nie tylko oglądanie relacji sportowych, ale wielu kanałów edukacyjnych, o czym wspomniała matka powodów na rozprawie przed Sądem Okręgowym. Z zasad doświadczenia życiowego wynika, że słabe wyniki dzieci w nauce nie wynikają z oglądania programów telewizyjnych, ale z reguły z trudnych relacji dzieci z rodzicami i rozluźnionych więzi emocjonalnych, z konfliktów między samymi rodzicami, które mają negatywny wpływ na stan emocjonalny dzieci, z tego, że rodzice nie wychowują wspólnie dzieci, spędzają z nimi za mało czasu, nie pomagają w bieżących, codziennych sprawach, nie wspierają ich. Szukanie źródła słabych wyników małoletniego powoda w nauce w fakcie oglądania programów telewizyjnych świadczy o braku wglądu w życie dziecka i braku wiedzy o podstawowych mechanizmach psychiki dzieci.

Zdaniem pozwanego koszty zakupu pieca gazowego i jego montażu powinny być rozłożone po połowie, gdyż z urządzenia tego korzystają nie tylko dzieci, ale także ich matka. Zarzut jest niezrozumiały, bo koszty wymiany pieca powinny być uwzględnione proporcjonalnie na każdego z domowników, a więc po 1/3. Innymi słowy zwiększają potrzeby powodów i powinny być wzięte pod uwagę przy ustalaniu wysokości alimentów.

Według apelującego Sąd Rejonowy błędnie ustalił, że w 2012 roku pozwany widział się z dziećmi siedem razy, tymczasem widywał się osiemnaście razy. Zawsze zapraszał ich do restauracji, cukierni, na obiady, dawał kieszonkowe

w wysokości do 50 zł, talony na święta Bożego Narodzenia w wysokości 100 złotych, jak również z okazji dnia dziecka po 150 zł. Wydatków tych Sąd Rejonowy nie wziął pod uwagę przy ustalaniu alimentów. Pozwany nie wyjaśnia, z jakiego dowodu wynika, że widywał się z dziećmi 18 razy. To, czy okazjonalnie daje drobne pieniądze dzieciom, jest bez znaczenia dla zakresu ich potrzeb i zakresu zobowiązania pozwanego. Obowiązek alimentacyjny pozwanego jest uzależniony od stałych, comiesięcznych potrzeb dzieci, na które nie mają wpływu okazjonalne darowizny pozwanego. W istocie bez znaczenia pozostaje więc, ile razy pozwany widywał się z dziećmi w 2012 roku.

Pozwany wskazał w apelacji, że matka małoletnich powodów nie ponosi kosztów zakupu podręczników dla córki, ponieważ córka korzysta z podręczników po starszym bracie to. Należy stwierdzić, że Sąd Rejonowy wziął to pod uwagę. Pozwany natomiast nie bierze pod uwagę, że koszt podręczników nie wyczerpuje wydatków szkolnych powodów, bo oprócz nich są też na przykład koszty ćwiczeń, wycieczek, zeszytów, przyborów szkolnych i innych pomocy.

Pozwany podał w apelacji, że córka M. wyjeżdża co roku z pozwanym na wakacje, w 2012 był to wyjazd do K. na 7 dni, w 2013 wyjazd do Z. na 8 dni. Dopłata do wypoczynku w 2013 roku w kwocie 908,75 zł netto nie pokryła nawet w połowie poniesionych kosztów pobytu córki w ośrodku wypoczynkowym służby więziennej. K. nie chce korzystać z wakacji proponowanych mu przez ojca.

Z uzasadnienia wyroku Sądu Rejonowego nie wynika jasno, czy Sąd ten zaliczył do usprawiedliwionych potrzeb dzieci koszty wyjazdów wakacyjnych. Należy uznać, że koszt wypoczynku dzieci wchodzi w skład usprawiedliwionych potrzeb dzieci, ale obciąża oboje rodziców. Koszt ten należy wyliczyć, mając na uwadze ograniczone możliwości finansowe rodziców, w kontekście przeciętnego standardu wypoczynku i niezbyt długiego okresu wyjazdu. Kwoty po 1.200 zł na każde dziecko rocznie, a więc po 100 zł miesięcznie, należy, w świetle zasad doświadczenia życiowego uznać za odpowiednie. Pozwany dostał w 2013 r. 908 zł dopłaty z zakładu pracy na dwoje dzieci, a skoro koszt roczny obojga dzieci trzeba oszacować na ok. 2.400 zł, to pozwany może dodatkowo przeznaczyć na ten cel ok. 600 zł rocznie, razem finansując te potrzeby kwotą ok. 1.600 zł.

Zgodnie z art. 135 § 1 k.r.o., zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Zgodnie z art.138 krio w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego.

Rację ma Sąd Rejonowy, że wzrosły potrzeby małoletnich i zwiększyły się zarobki pozwanego, nastąpiła więc zmiana stosunków w rozumieniu art.138 krio. W czasie zawierania ugody w lutym 2011 r. potrzeby M., wówczas uczennicy IV klasy szkoły podstawowej, wynosiły 750-850 zł, a potrzeby K., ucznia VI klasy szkoły podstawowej, ok.870-1020 zł miesięcznie. Zostały one prawidłowo ustalone przez Sąd Rejonowy i uzupełnione przez Sąd Okręgowy na podstawie zasad doświadczenia życiowego i akt sprawy III RC (...). Na potrzeby M.sklepały się: leczenie 40 zł, środki czystości 30 zł, angielski 70 zł, podręczniki 190 zł, ubezpieczenie, przybory szkolne, plecak, wycieczki, wyjścia ze szkołą do kina w przeliczeniu na miesiąc ok. 50 zł, wyżywienie, ubranie ok.400-500 zł, 1/3 kosztów utrzymania mieszkania, czyli ok. 150 zł (całe koszty ok. 500 zł.) Potrzeby K.: leczenie 40 zł, środki czystości 30 zł, korepetycje z matematyki raz w tygodniu 40 zł, przybory szkolne, podręczniki, wycieczki szkolne, wyjścia do kina ze szkołą, komitet rodzicielski, ubezpieczenie ok. 100 zł, wyżywienie i ubranie ok.400-500 zł, 1/3 kosztów utrzymania mieszkania ok. 150 zł. Potrzeby dzieci obejmowały także koszty wypoczynku wakacyjnego.

Aktualne potrzeby M. wynoszą ok.870-1.020 zł, a K. ok.1.200-1.300 zł. Potrzeby M.: 1/3 kosztu wymiany pieca gazowego ($2.200 / 3 = 730$ zł jednorazowo) opłaty domowe 160 zł (1/3 z kwoty 480 zł), TV 39 zł (1/3 z kwoty 117 / 3), wyżywienie 400-500 zł, kosmetyki i środki czystości 50 zł , odzież i obuwie 150-200 zł, szkoła 70 zł (same przybory szkolne 350 zł, ćwiczenia 100 zł). Potrzeby K.: opłaty domowe 160 zł , TV 39 zł, wyżywienie 400-500 zł, kosmetyki i środki czystości 50 zł, odzież i obuwie 150-200 zł, szkoła 70 zł (podręczniki 500 zł, przybory szkolne 350 zł, koszty korepetycji), koszty leczenia 100 zł, zakup okularów wydatek jednorazowy 300 zł, koszt biletu celem dojazdu do lekarza pulmonologa (K. jest alergikiem) 24 zł 2-3 razy do roku, karcher foteli, wykładzin, tapczanu, dywanów 150 zł raz na rok z uwagi na alergię K.. K. ma orzeczenie o niepełnosprawności, lecz się prywatnie u okulisty, ma też podjąć

leczenie u psychiatry, co będzie generowało dalsze koszty. Do tego na M. i K. przypada po 1/3 kosztu wymiany pieca gazowego, bo służy do zaspokojenia ich podstawowych potrzeb, a więc jednorazowo kwota 730 zł (całość kosztów 2.200 zł). Koszty utrzymania dzieci obejmują także wypoczynek wakacyjny – pop ok. 1.200 zł rocznie.

Pozwany w czasie zawierania ugody alimentacyjnej (luty 2011 r.) zarabiał 3.140 zł miesięcznie. Obecnie zarabia ok. 3.800 zł, więc zarobki pozwanego wzrosły o ok. 650 zł. Po opłaceniu zwiększonych alimentów (1.150 zł) i miesięcznych swoich kosztów utrzymania (1.800 zł) zostaje mu aktualnie ok. 800 zł. W 2011 r. po opłaceniu alimentów zostawało mu ok. 550 zł. Koszty utrzymania pozwanego zasadniczo się nie zmieniły, wynosiły i wynoszą ok. 1.700 – 1.800 zł miesięcznie. Na koszty utrzymania pozwanego w 2011 r. składały się: utrzymanie mieszkania i telefonu ok. 583-593 zł (pozwany mieszkał u konkubiny), raty pożyczki na telewizor i meble 307,09 zł, dojazd do pracy i utrzymanie auta 400 zł miesięcznie, wyżywienie, ubranie, środki czystości ok. 400 zł). Pozwanemu zostawało więc ok. 1.400 zł, z czego po opłaceniu alimentów w kwocie 840 zł zostawało mu ok. 550 zł. Pozwany płacił też do sierpnia 2011 r. ratę w (...) w kwocie 550 zł, jednak brak ustaleń co do celu wziętej pożyczki powoduje, że miesięcznych rat nie można uznać za usprawiedliwione obciążenie miesięcznych kosztów utrzymania pozwanego rzutujących na zakres jego obowiązku alimentacyjnego. Na obecne koszty utrzymania pozwanego składają się wydatki na leki 30 zł, wyżywienie 300 zł, środki czystości 30 zł, odzież 70 zł, utrzymanie auta ok. 100 zł miesięcznie plus 2.000 zł rocznie za naprawy auta, paliwo 250 zł. Pozwany kupił mieszkanie częściowo na raty, które wynoszą 420 zł miesięcznie, opłaty za mieszkanie 300 zł, gaz i prąd ok. 100 zł miesięcznie, raty za meble 60 zł. Pozwany płaci też raty w (...) 600 zł miesięcznie, ale nie wykazał, aby pożyczkę wziął na uzasadnione swoje potrzeby, w związku z tym nie należy brać miesięcznych obciążeń z tego tytułu w kontekście obowiązku alimentacyjnego.

Matka małoletnich powodów zarabia ok. 2.500 zł netto miesięcznie jako nauczycielka w przedszkolu. Płaci 135 zł raty za meble, utrzymanie domu 481 (1/3 wynosi 160 zł), TV 117 / 3 = 39 zł, telefon komórkowy 60-70 zł, leki 40-50 zł plus nieregularne wizyty u lekarza 100 zł, wyżywienie 400 zł, ubranie 100-200 zł, środki czystości, kosmetyki 100 zł. Zatem usprawiedliwione koszty utrzymania matki powodów wynoszą ok. 1.100 – 1.200 zł. Zostaje jej więc ok. 1.250-1.350 zł. Matka małoletnich spłaca też kredyt zaciągnięty na spłatę pozwanego z tytułu podziału majątku wspólnego, brak materiału dowodowego, z którego wynikałaby miesięczna wysokość raty. Zatem na potrzeby dzieci zostaje jej ok. 500 zł zakładając, że wszystko to, co jej zostaje, przeznaczalaby na zaspokojenie tych potrzeb. Matka powodów pożyczka od rodziców 29.000 zł na spłatę pozwanego, dług musi oddać w ciągu 8 lat. Tymczasem pozwanemu po zapłaceniu alimentów i pokryciu swoich potrzeb pozostaje jeszcze kwota ok. 800 zł miesięcznie. W sytuacji, gdy to pozwana własnym staraniem przyczynia się do wychowania dzieci – art.135 § 2 krio, czego w istocie nie czyni pozwany, należałoby pozwanego obciążyć w większej części obowiązkiem pieniężnego alimentowania dzieci. Potrzeby K. wynoszą ok. 1.200-1.300 zł, zatem kwota 600 zł alimentów zaspokaja ledwie połowę tych potrzeb. Potrzeby M. wynoszą ok. 870-1.020 zł (średnio więc 950 zł), alimenty 550 zł, a więc pozwany zaspokaja potrzeby córki w około 57%. Biorąc pod uwagę, że pozwany finansuje także część potrzeb dzieci związanych z wyjazdami wakacyjnymi i że powinien je finansować kwotą ok. 1.600 zł rocznie (otrzymuje dopłatę z zakładu pracy, nadto pozostałą kwotę może oszczędzić z tego, co zostaje mu z opłacenia kosztów swego utrzymania i alimentów), uznać trzeba, że zasądzone kwoty odpowiadają uzasadnionym potrzebom dzieci oraz możliwościom zarobkowym i majątkowym pozwanego.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art.385 kpc oddalił apelację.

/-/M. Miczke/-/B. Woźniak/-/W. Hyżak